

УДК 81'161.2'367

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.2.3>**Олена ГУРКО**

доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, проспект Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49000

ORCID: 0000-0002-2839-2400

Olena HURKO

Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of English for Non-Philological Specialities, Oles Honchar Dnipro National University, Naharin Ave, 72, Dnipro, 49000

ORCID: 0000-0002-2839-2400

**ЕКСПЛІКАЦІЯ ІНТЕНЦІЇ СТВЕРДЖЕННЯ
В МОВЛЕННІ В. ЗЕЛЕНСЬКОГО**

**(на матеріалі промови, виголошеної президентом України 8 лютого
2023 року перед обома палатами парламенту Великої Британії)**

**THE EXPRESSING OF INTENTION AFFIRMATION
IN V. ZELENSKYI'S SPEECH**

**(based on the speech declared by the President of Ukraine on February 8,
2023 before both houses of the Parliament of Great Britain)**

У статті представлено параметри експлікації інтенції ствердження в мовленні В. Зеленського. У науковій розвідці **поставлено за мету** проаналізувати промову президента України перед обома палатами парламенту Великої Британії з урахуванням лексичних, граматичних та стилістичних маркерів. **Наукова новизна.** Лінгвістичних досліджень, присвячених виявленню стверджувальних вербалізаторів під час промови В. Зеленського в українському мовознавстві поки що немає, що й зумовлює **актуальність й новизну** запропонованих лінгвістичних студій. Серед прямих засобів вираження категорії ствердження під час виступу В. Зеленського виокремлено: 1) особовий займенник *we* у поєднанні з дієсловами теперішнього часу на кшталт *think, know*, що реалізують інтенцію інформування, повідомлення, сповідальності; 2) повторювальні конструкції; 3) етикетні форми; 4) маркери переконаності на зразок *I am sure, I trust*; 5) лексема *yes*; 6) вставне слово *of course*; 7) фрази, що містять стверджувальну семантику нагадування; 8) розповідні речення з інтонаційною специфікою; 9) спонукальні конструкції; 10) неозначений займенник *every*; 11) прислівник *always*; 12) образні порівняння. До непрямих вербалізаторів стверджувального значення уналежнено: 1) модальні дієслова *will, must*, що репрезентують потребу, можливість, реальність виконання якої-небудь дії; 2) риторичні питання, що містять емпатичне ствердження та не передбачають відповіді; 3) приєднувальні конструкції, за допомогою яких на сему додаткового повідомлення нашаровуються відтинки узагальнення, конкретизації, підсумку, уточнення, повідомлення, пояснення та есплікується через інтенцію ствердження, яка постає з усієї структури речення. **Висновки.** Підґрунтям політичної промови президента України є узагальненість, інформаційність, логічна послідовність, обґрунтованість, висновковість, констатаційність, аргументативність, що й реалізують досліджувані стверджувальні маркери. Перспективу подальших наукових студій вбачаємо в аспекті етнолінгвістичного дослідження промов В. Зеленського.

Ключові слова: категорія, ствердження, модальність, засоби експлікації, політична промова, президент.

The article presents the parameters of the explication of affirmative intention in V. Zelenskyy's speech. It aims to analyze the speech of the Ukrainian President before both houses of the Parliament of Great Britain according to lexical, grammatical and stylistic markers. **Scientific novelty.** There are no linguistic studies devoted to the analysis of affirmative verbalizers during V. Zelenskyy's speech in Ukrainian linguistics yet, which determines the **relevance and novelty** of the proposed linguistic studies. Among the main direct means of expressing the category of affirmation during V. Zelenskyy's speech, the following are distinguished: 1) the personal pronoun *we* in combination with verbs of the present tense such as *think, know*, which realize the intention of informing, reporting, confessing; 2) repeating structures; 3) label forms; 4) conviction markers such as *I am sure, I trust*; 5) lexeme *yes*; 6) parenthesis of course; 7) phrases containing the affirmative semantics of a reminder; 8) narrative sentences with intonation specificity; 9) incentive structures; 10) indefinite pronoun *every*; 11) adverb *always*; 12) figurative comparisons. Indirect verbalizers of affirmative meaning include: 1) modal verbs *will, must*, which represent the need, possibility, reality of performing some action; 2) rhetorical questions that contain an emphatic statement and do not require an answer; 3) connecting constructions, with the help of which shades of generalization, concretization, summary, clarification, message, explanation are layered on this additional message and explained through the intention of the

statement, which appears from the entire structure of the sentence. **In conclusion**, the basis of the political speech of the President of Ukraine is generalization, informativeness, logical sequence, reasonableness, conclusiveness, ascertainability, argumentativeness, which are realized by the researched affirmative markers. The perspective of further scientific research can be seen in the aspect of ethnolinguistic research of V. Zelenskyi's speeches.

Key words: category, affirmation, modality, means of explication, political speech, the president.

Постановка проблеми. Серед актуальних проблем сучасного мовознавства у фокусі уваги постають питання, що корелюють зі студіюванням специфіки передавання експліцитного та імпліцитного змісту в межах певної категорії. З урахуванням того, що предметом дослідження представленої наукової розвідки є інтенція ствердження, вважаємо логічним описати сутність аналізованої категорії та з'ясувати ракурс експлікації стверджувального значення.

Питання про наявність стверджувальних маркерів та їхньої ролі у сучасній науковій парадигмі є досить суперечливим та водночас викликає неабияке зацікавлення серед вітчизняних та зарубіжних дослідників. Зокрема, О. Гурко студіює категорію ствердження в сучасній українській мові, виокремлюючи пряме на непряме ствердження, репрезентоване одиницями різних рівнів мовної структури [10], Н. Одарчук висвітлює комунікативно-прагматичний потенціал категорії ствердження [6], О. Куц наголошує на потребі одночасного вивчення категорій ствердження і заперечення та окреслює їх «як особливі синтаксичні явища в структурі сучасної української літературної мови» [5, с. 4], а С. Шабат-Савка стверджує, що «когнітивно-ментальні інтенції мають стосунок до ментальної репрезентації світу та інтелекту людини і формують два типи інтенцій: ствердження і заперечення, які відображають унікальний спосіб пізнання світу, передають особистісне сприйняття життєвих реалій, стверджують, констатують якусь інформацію або заперечують її, вказують на суперечливість та діалогічність думок» [18, с. 72]. Натомість М. Баган переконана, що інтерпретація висловлень з подвійним запереченням як стверджувальних цілком не відтворює суті мовленнєвого феномену заперечення заперечення [1, с. 213], Утім, лінгвістичних досліджень, присвячених аналізу стверджувальних вербалізаторів, характерних для промови В. Зеленського, представленої на спільному засіданні обох палат парламенту Великої Британії в українському мовознавстві поки що немає, що й зумовлює **актуальність запропонованих лінгвістичних студій**. Отже, у науковій розвідці **ставимо за мету** встановити засоби вираження інтенції ствердження в мовленні В. Зеленського.

Поставлена мета зумовила потребу виконати **такі завдання**, по-перше, з'ясувати параметри експлікації стверджувального значення в мовленні президента України, а по-друге, проаналізувати текст висловлювання В. Зеленського з урахуванням лексичних, граматичних та стилістичних маркерів. Матеріалом вивчення є промова, виголошена президентом нашої країни 8 лютого 2023 року перед обома палатами парламенту Великої Британії [7].

Методи дослідження. У статті використано кілька спеціальних методів і прийомів, спрямованих на виконання поставлених завдань. Методологічним підґрунтям є те, що кожен з використаних у науковій розвідці методів зорієнтований на дослідження, опис та аналіз категорії ствердження та її функційно-семантичних виявів в мовленні В. Зеленського. Для виконання конкретних завдань дослідження застосовано описовий метод, що вможливив теоретичне узагальнення результатів, систематизацію, класифікацію й інтерпретацію структурних та функційних особливостей ствердження та реалізації якого сприяли методики компонентного (аналіз словникових дефініцій для ілюстрації семантичного вираження ствердження, дослідження лексичних засобів вербалізації ствердження), а також трансформаційного (виявлення глибинного стверджувального значення семантико-синтаксичних структур, зокрема, для об'єктивізації семантики конструкцій із запереченням заперечення) аналізу. На різних етапах дослідження послуговувалися методом контекстного аналізу переважно для з'ясування критеріїв вирізнення прямого та непрямого ствердження. Застосовано також метод суцільної вибірки для виокремлення одиниць та речень зі стверджувальним змістом серед аналізованої політичної промови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зважаючи на те, що політичні промови складають підґрунтя наших студій, саме тому спробуємо докладніше витлумачити це поняття та репрезентувати його специфіку. Отже, політичні промови передусім спрямовані не на опис ситуації, а здебільшого зорієнтовані на пробудження в адресата певних намірів, що вможливають реалізацію необхідних дій [3].

Серед основних складників будь-якої політичної промови виокремлюємо ритм, тональність, гучність інтонації, жести, міміку, адже

слухач сприймає не лише фактичну інформацію, а й зосереджується на емоційному тлі, що сприяє підсиленню ідей мовця та наголошенню на важливості тієї чи тієї ситуації. Наприклад, правильне словесне наповнення та акцент на певній лексемі відіграють істотну роль в інтерпретації та ставленні до повідомлення слухачем. Саме тому у своїх промовах В. Зеленський використовує різноманітні маркери, що наявні на фонологічному, лексичному, граматичному та стилістичному рівнях мови.

Пряме ствердження є безпосередньо вираженим й однозначним, представлене лексико-граматичними, морфологічними та синтаксичними одиницями мови. Непряме ствердження – експресивне, безпосередньо не співвіднесене зі стверджувальним значенням, зреалізоване непрямыми ідентифікаторами на граматичному рівні української літературної мови, потребує складнішого, глибшого, опосередкованого процесу сприйняття, залежить від контексту та його репрезентують також службові одиниці мови.

До прямих засобів експлікації категорії ствердження в мовленні президента України уналежнюємо: 1) особовий займенник *we* у поєднанні з дієсловами теперішнього часу на кшталт *think, know*, що реалізують інтенцію інформування, повідомлення, сповідальності; 2) повторювальні конструкції; 3) етикетні форми; 4) маркери переконаності на зразок *I am sure, I trust*; 5) лексема *yes*; 6) вставне слово *of course*; 7) фрази, що містять стверджувальну семантику нагадування; 8) розповідні речення з інтонаційною специфікою; 9) спонукальні конструкції; 10) неозначений займенник *every*; 11) прислівник *always*; 12) образні порівняння.

Виголошуючи промову, В. Зеленський почасти апелює до аудиторії, констатує, аргументуючи та сконцентровуючи увагу на певних аспектах, що надзвичайно важливі в умовах сьогодення. Важливу роль у передаванні стверджувального значення відіграє інтонація, яка слугує одним з репрезентантів об'єктивно-суб'єктивних стосунків у мовленні. У межах нашого дослідження виокремлюємо чотири типи розповідних речень з семантикою ствердження, зокрема: 1) власне розповідні; 2) речення-повідомлення; 3) речення-пояснення; 4) речення-заяви.

Послугуючись власне розповідними реченнями, В. Зеленський стверджує факт реальної дійсності, хоч звернення є опосередкованим: *By the way, it's almost five o'clock. God bless Great Britain and long live the King! However, the horizon never stays clear for a while.*

Once the old evil is defeated, the new one is attempting to rise its head.

Частотними в мовленні президента є речення-повідомлення, за допомогою яких він прагне поінформувати аудиторію про певні події: *Everyday we continue to pay with lives, pain and tears for bringing the victory closer. With the lives of our heroes, whom we lose in battles. We created a coalition of NLAW and Javelin that stopped the advance of the Russian army from the first day of the invasion.*

У наведеному ілюстративному матеріалі *The coalition of long-range missiles is the latest of all. It will allow us to make the evil completely retreat from our country by destroying its hideaways deep in the occupied territories* мовець надає констатувальну тезу щодо коаліції ракет, яку надалі експлікує з чіткою вказівкою на реалізацію поставлених завдань – знищити схованки на окупованій території. У цьому разі розповідні речення, які є одними з найінформативніших типів висловлювання допомагають витлумачити мовцеві факти об'єктивної дійсності як дійсні, тобто реальні за допомогою речення-пояснення, яке констатує додаткову до повідомлюваного інформацію.

Нерідко речення-заяви фіксуємо у мовленні президента України, які покликані не лише інформувати співрозмовника, а й викликати певну реакцію слухача на повідомлюване. Наприклад, у реченні *Leaving the British Parliament two years ago, I thanked you for delicious English tea. I will be leaving the parliament today thanking all of you in advance – for powerful English planes* В. Зеленський наголошує на важливості своєї заяви щодо надання літаків.

Отже, розповідні речення є безпосередніми маркерами інтенції ствердження, оскільки експлікують констатувальний акт, повідомляючи про якусь подію через спростування або підтвердження.

Узагальнювальне ствердження в аналізованому матеріалі виражено прислівником *always*, лексичне значення якого «у будь-який час, повсякчас, постійно»: *It was tough but we always found strength and stamina to move ahead and achieve results.*

У наведеному фрагменті В. Зеленський реалізує підсилювальне стверджувальне значення за допомогою повторювальних елементів, які вказують на «переконаність адресата в істинності пропозиційного змісту» [2]: *I have come here and stand before you on behalf of the Brave. On behalf of our warriors who are now in the trenches under enemy artillery fire. On behalf of our air gunners and*

every defender of the sky who protects Ukraine against enemy aircrafts and missiles. On behalf of our tank-men who fight to restore our Ukrainian border. On behalf of our conscripts who are being trained now, including here in Britain. Thank you, Britain! And who will be then deployed to the frontline – skilled, equipped and eager to win.

On behalf of every father and every mother who are waiting for their brave sons and brave daughters back home from the war.

Стверджувальне значення з градаційним відтінком впевненості у повідомлюваному у мовленні В. Зеленського реалізує особовий займенник *we* у поєднанні з дієсловами теперішнього часу на кшталт *think, know: We think the same way as you do. We know freedom will win. We know Russia will lose. We know the Victory will change the world! And this will be a change that the world has long needed.*

Ураховуючи полістатусний характер категорії ствердження, вважаємо логічним зарахування вставних слів на кшталт *of course* до стверджувальних маркерів, зважаючи на те, що вони містять сему 'ствердження' у своєму семантичному потенціалі: *The programme was packed. Royal Highnesses William and Catherine. Buckingham Palace. The aircraft carrier of the Royal Navy. Westminster. Downing Street. And, of course, the War Rooms.*

Ствердження з відтінком упевненості щодо правильності повідомлюваної інформації вербалізують словосполучення на зразок *I am sure, I trust* якими мовець послуговується для констатації очевидних для нього фактів, наприклад таких, що не можуть бути заперечені співрозмовником: *This shall be the new reality of the free world! I'm sure of that. I trust this symbol will help us form our next coalition – coalition of the planes.*

Крім того, відтінок ствердження в мовленні президента передають також спонукальні конструкції, що мають на меті – констатувати волю мовця та повідомити про задумане, надаючи оповіді усної тональності, наприклад: *I appeal to you and the world with simple and yet most important words: Combat aircrafts – for Ukraine! Wings – for freedom!*

Етикетні форми на зразок *thank you*, представлені в мовленні В. Зеленського, експлікують стверджувальний відтінок вдячності: *Thank you for your attention! Thank you for your support! I thank you for your bravery. Thank you very much from all of us! This applause is for you! I thank you for your readiness to invoke the Formula!*

Констативну функцію у мовленні президента вербалізують конструкції, у яких пода-

ють питання й одразу відповідь, зокрема: *There is an armchair in the war room. The famous Churchill's armchair. A guide smiled and offered me to sit down on the armchair from which war orders had been given. He asked me – how did I feel? And I said that I certainly felt something. But it is only now that I know what the feeling was. And all Ukrainians know it perfectly well, too. It is the feeling of how bravery takes-you-through the most unimaginable hardships – to finally reward you with Victory.*

Прагнучи переконати аудиторію в тому, що зло досі наявне, а битва триває, В. Зеленський послуговується лексемою *yes*, що експлікує відтінок згоди та слугує маркером підтвердження слів мовця: *However, evil is still around today and the battle continues. Yes, we know how it is going to end and how we are going to feel on the day victory comes.*

Конструкції, за допомогою яких мовець повертає адресата до попередніх подій, наголошуючи на важливості повідомлюваного нині, слугують аргументативними маркерами експлікації інтенції ствердження. Наприклад: *As I already mentioned, Ukrainian soldiers are being trained in Britain. In particular, to operate "Challengers", your main battle tanks. It's a tank coalition in action, and I thank you, Rishi, for this powerful defensive step – for tank assistance.* У цьому разі спостерігаємо відповідність між тренуванням військових та як наслідок – функціонуванням танкової коаліції.

Інтенцію ствердження у мовленні президента України реалізують образні порівняння з елементом *as*, які за допомогою місткої семантичної структури поєднують елементів уможливають переконливу констатацію певних фактів: *With the lives of our heroes who take life and death risks every day to save as many of our soldiers and civilians as possible. You may well remember as roughly more than two years ago we met with you here in the Parliament. It was a great honor for me. We enjoyed tea, we talked a lot about our people, our countries, the British and Ukrainian political traditions. When we had our meeting earlier today, I said to you I would tell a story in my address to the Parliament. A story about my feelings on my first visit to London as president in autumn 2020.*

До стверджувальних вербалізаторів, представлених в аналізованому контексті, зараховуємо неозначений займенник *every*, який містить елемент ствердження з модальним відтінком констатативності у своїй семантичній структурі 'each member of a group'.

Наприклад: *We have already achieved remarkable results. And we must make every effort to turn our achievements into the foundations of the future global security architecture... You were among those very few who had helped before the large-scale invasion began – exactly as it will be necessary every time in the future to prevent aggression from happening.*

Мисленнєво-мовленнєва категорія ствердження має універсальну специфіку та виявляється водночас експліцитно й імпліцитно. До імпліцитних вербалізаторів уналежнюємо 1) модальні дієслова *will, must*, що репрезентують *потребу, можливість, реальність* виконання якої-небудь дії; 2) риторичні питання; 3) приєднувальні конструкції.

У межах нашого дослідження виокремлюємо 3 категорії модальних експлікаторів, що реалізують сильне, послаблене та слабке ствердження. Услід за М. Хеллідеєм [9], до першої групи зараховуємо модальні дієслова малої ймовірності на кшталт *can, could, may*: *Do you have a feeling that the evil will crumble once again? I can see it in your eyes now*; серед другої групи вирізняємо лексеми середньої ймовірності *will, would, should*: *We will always come out on top of evil. This lies at the core of our – but also your – traditions. The United Kingdom is marching with us towards the most important victory of our lifetime. It will be a victory over the very idea of the war. A coalition that will work in such a way, that over time there will simply be no gray areas in the world in which human life does not matter*; третя група представлена модальними дієсловами високої ймовірності на зразок *must, have to, ought to*: *And we must make every effort to turn our achievements into the foundations of the future global security architecture. We must take these principles of preventive aid to those, who are threatened with aggression, and preventive sanctions – against those, who threaten aggression – as basic principles of the world anti-war policy. And we have to steadily continue along this way until Russia is deprived of any possibility to finance the war.*

Отже, у промові президент України неодноразово використовує модальні дієслова, які слугують засобом експлікації достовірності повідомлюваного, адже вказують на максимальну, середню чи мінімальну ступінь ймовірності вчинення будь-якої дії, передаючи різноманітні відтінки ствердження.

Серед непрямих експлікаторів інтенції ствердження виокремлюємо також риторичні питання, які містять емпатичне ствердження, не передбачають відповіді, оскільки мають

на меті привернути увагу слухача, підсилити враження, підвищити емоційний тон та створити піднесеність [4]. Отже, в аналізованому контексті *And it's not just about weapons. We proved together that the world truly helps those who are brave in defending freedom. And thus, paves the way for a new history. A history of a world that knows how to be quick in help. Who knows how to be effective in defense. Who knows how to remain principled in dark hours. Who implements its treaties and arrangements in good faith. Who does not allow perpetrators to enjoy impunity. Who knows how to overcome veto when it is abused. Who knows no fear. And who knows how to win. This shall be the new reality of the free world! I'm sure of that* риторичні питання залучають адресанта до когнітивного мислення, активізуючи та роблячи його активнішим, ніби змушуючи висновкувати самостійно.

Одним з різновидів експлікації непрямого ствердження є приєднувальні конструкції. Приєднувальними вважаємо частини речення або конструкції, що приєднуються до основного як додатковий елемент висловлення зі значенням повідомлення, передавання інформації, підтвердження раніше висловлених фактів за допомогою сполучних слів.

В аналізованому матеріалі вважаємо доцільним виокремлення трьох типів засобів зв'язку між приєднувальною й основною частиною, які складають підґрунтя для реалізації непрямого ствердження: 1) сполучники, що виступають лише у функції приєднання: *I also intend to tell him something that is very important not only for the future of Ukraine but also for the future of Europe. In Britain, the King is an air force pilot. And in Ukraine today, every air force pilot is the king for us, for our families. It's the helmet of a real Ukrainian pilot. He is one of our most successful aces. He is one of our kings. And the writing on the helmet reads: "We have freedom. Give us wings to protect it."*; 2) сполучники, омонімічні сполучникам і сполучним словам сурядності та підрядності: *You didn't compromise Ukraine. And hence you didn't compromise your ideals. And thus you didn't compromise the spirit of these great Islands. We proved together that the world truly helps those who are brave in defending freedom. And thus, paves the way for a new history*; 3) приєднувальні сполучники, омонімічні прислівникам: *By the way, it's almost five o'clock.*

Зауважимо, що приєднані одиниці не лише пояснюють, але й почасти указують на обґрунтування причини того, про йшлося раніше. Крім того, прикріплені компоненти,

пояснюючи основну думку, додають до неї здебільшого щось нове або підсумовують зазначене. Отже, сема додаткового повідомлення, на яку нашаровуються відтінки узагальнення, конкретизації, підсумку, уточнення, повідомлення, пояснення есплікується через інтенцію ствердження з усієї структури речення, а її непрямыми маркерами постають приєднувальні конструкції.

Висновки та перспективи дослідження. Для промови В. Зеленського характерне частотне використання дієслів теперішнього часу з особовими займенниками, повто-

рювальних конструкцій, етикетних форм, модальних дієслів, вставних слів, маркерів переконаності, спонукальних конструкцій, риторичних питань, образних порівнянь тощо. Підґрунтям політичної промови президента України є узагальненість, інформаційність, логічна послідовність, обґрунтованість, висновковість, констатаційність, аргументативність, що й реалізують досліджувані стверджувальні маркери. Перспективу подальших наукових студій вбачаємо в аспекті етнолінгвістичного дослідження промов В. Зеленського.

Література:

1. Баган М. П. Категорія заперечення в українській мові: функціонально-семантичні та етнолінгвістичні вияви. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2012. 376 с.
2. Гурко О. В. Інтенція персуазивності в мовленні В. Зеленського. *Англїстика та американїстика*. Вип. 20. 2023. С. 13–17.
3. Гурко О. В. Лінгвостилїстична специфіка політичних промов В. Зеленського. *Вчені записки ТНУ. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72). Ч. 1. № 4. 2022. С. 18–22.
4. Гурко О. В. Риторичне питання як непрямий засіб вираження ствердження в українській мові. *Український смисл*. Дніпропетровськ: Ліра. 2014. С. 28–37.
5. Куц О. П. Ствердження і заперечення в українській мові: дис. канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Вінниця, 2002. 156 с.
6. Одарчук Н. А. Семантика та прагматика висловлень відмови в англійському художньому дискурсі : дис. канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Луцьк, 2003. 250 с.
7. Промова Президента України Володимира Зеленського перед обома палатами парламенту Великої Британії. URL: <https://www.president.gov.ua/news/bojovi-litaki-dlya-ukrayini-krila-dlya-svobodiv-vistup-prezid-80857>
8. Шабат-Савка С. Т. Лінгвофілософська категорія ствердження / заперечення як передумова формування комунікативної інтенції. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2014. Вип. 35. С. 72–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2014_35_24
9. Halliday M. A. An introduction to functional grammar. London: Edward, 1985. 432 p.
10. Hurko O.V. Intersection of Affirmative Meanings in the Ukrainian Literary Language (on the materials of contemporary fiction). *ASTRA Salvensis*, Supplement No. 1, 2020. P. 605–617. URL: <https://astrasalvensis.eu/blog/mdocs-posts/37-olena-v-hurko-intersection-of-affirmative-meanings-in-the-ukrainian-literary-language-on-the-materials-of-contemporary-fiction/>

References:

1. Bahan, M. P. (2012) *Katehoriia zaperechennia v ukrainskii movi: funktsionalno-semantychni ta etnolinhvistychni vyivay [The category of negation in the Ukrainian language: functional-semantic and ethno-linguistic manifestations]*. Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho [in Ukrainian].
2. Hurko, O. V. (2023) *Intentsiia persuzyvnosti v movlenni V. Zelenskoho [The intention of persuasiveness in V. Zelensky's speech]*. *Anhlistyka ta amerykanistyka – English and American studies*, 20, 13–17 [in Ukrainian].
3. Hurko, O. V. (2022) *Linhvostylistychna spetsyfika politychnykh promov V. Zelenskoho [Linguostylistic specificity of V. Zelensky's political speeches]*. *Vcheni zapysky TNU – Scholarly notes TNU. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 33 (72), 1, 4, 18–22 [in Ukrainian].
4. Hurko, O. V. (2014). *Rytorychne pytannia yak nepriamyi zasib vyrazhennia stverdzhennia v ukrainskii movi [A rhetorical question as an indirect means of expressing an affirmation in the Ukrainian language]*. *Ukrainskyi smysl – Ukrainian sense*. Dnipropetrovsk: Lira, 28–37 [in Ukrainian].
5. Kushch, O. P. (2002). *Stverdzhennia i zaperechennia v ukrainskii movi [Affirmation and negation in the Ukrainian language]*. Candidate's thesis. Vinnytsia [in Ukrainian].
6. Odarchuk, N. A. (2003). *Semantyka ta prahmatyka vysloven vidmovy v anhlovomovnomu khudozhnomu dyskursi [Semantics and pragmatics of rejection statements in English-language artistic discourse]*. Candidate's thesis. Lutsk [in Ukrainian].
7. *Promova Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho pered oboma palatamy parlamentu Velykoi Brytanii [Speech of the President of Ukraine Volodymyr Zelensky before both houses of the Parliament of Great*

Britain.]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/bojovi-litaki-dlya-ukrayini-krila-dlya-svobodi-vistup-prezid-80857> [in Ukrainian].

8. Shabat-Savka, S. T. (2014). Lihvofilosofska katehoriia stverdzhennia / zaperechennia yak peredumova formuvannia komunikativnoi intentsii [Linguistic-philosophical category of affirmation / negation as a prerequisite for the formation of communicative intention]. *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka – Scientific works of Kamianets-Podilskyi National University named after Ivan Ohienko. Filolohichni nauky – Philological sciences* [in Ukrainian].

9. Halliday, M. A. (1985). *An introduction to functional grammar*. London: Edward [in English].

10. Hurko, O.V. (2020). Intersection of Affirmative Meanings in the Ukrainian Literary Language (on the materials of contemporary fiction). *ASTRA Salvensis, 1*, 605–617. Retrieved from: <https://astrasalvensis.eu/blog/mdocs-posts/37-olena-v-hurko-intersection-of-affirmative-meanings-in-the-ukrainian-literary-language-on-the-materials-of-contemporary-fiction/> [in English].